

CARTILE

SATEANULUI ROMANU.

DESCÉPTA-TE ROMANE!

Cartea VII.

Iuliu.

An. X.—1885.

Din viéti'a lui Mihaiu Vitézulu.

(Urmare.)

La Calugareni Romanii s'au luptatu cá leii, inse dupa cum am vediutu, in urma au trebuitu se se traga in launtrulu tieriei, cà-ci multimea Turciloru erá cutropitórie.

Lumea a audítu de viteji'a loru, si a remasu uimita. Chiar' si duşmanii natiei romanesci inca trebuiáu se maresca viteji'a braviloru dela Calugareni, sí a marelui conducatoriu Mihaiu. Acum, a prinsu anima si Sigismundu din Ardélu, cà-ci a vediutu si elu, cà si Turculu se póte invinge, déca ceia-ce i-se impotrivescu 'su voinici, ce-'si iubescu domnulu, tiér'a si venitoriulu loru. A adunatu deci 32.000 de ostasi pedestri, 5000 calareti si 53 de tunuri si la Branu se impreunà cu Stefanu Rezvanu din Moldov'a, care aveá 24000 de pedestrii, 900 calareti si 24 de tunuri. Mihaiu i acceptà lânga Demboviti'a cu 8000 de fetiori si 22 de tunuri.

Turcii intre acestea predau sînulu dulceti mama a Romanimei, si fii adevérati se adunáu sub steagulu libertatei, unde Mihaiu î-i primeá cu zîmbetu de ângeru paditoriu. Giurgiulu, Tergovistea, Brail'a si Bucurescii eráu in poterca Turciloru.

In sfêrsítu Sigismundu si Rezvanu se impreunara cu Mihaiu. Se tienù sfatu in urm'a carui'a se atacara Turcii din Tergovistea. Sinan-Pasia se prefacea cà fuge, dar' n'a fostu urmaritu, cà-ci Mihaiu nu voiá se-se departe din aintea fortaretiei de lemnu dela Tergoviste, pâna cè nu-o

va cuprinde. Turcii voiáu bataia la câmpu deschisu. Mihaiu inse voiá se se asecure la spate prin cuprinderea Tergovistei. La 18 Octobre cetatea de lemnu ardeá sî Mihaiu cu aliatii eráu domnii Tergovistei. Ali-Pasi'a a fostu prinsu in acést'a lupta.

Audindu Sinan de invingerea crestiniloru, nu-i mai asceptà pre dusmani in Bncuresci, ci fugì spre Giurgiu lasandu in Bucuresci numai o minera, care se arunce in aeru pre crestini cându voru trece pre acolo. In calea lui si-a pierdutu mai tóta óstea, intre cari si 5000 de prinsoneri romani, cari capatându arme, se luptáu cu cea mai mare vitejia, in potriv'a asupritoriloru loru.

Precându Turcii chiar' treceáu Dunarea pre la Giurgiu, sosirà si crestinii in urm'a loru. Mihaiu cu câteva tunuri stricà podulu si toti fugarii se inecarà. Sinan a fostu trecut cu ceva mai inainte. Se vede de aici ca Sinan, cându mergeá catra tiér'a turcésca, grabea mai tare cá atunci, cându veneá in potriv'a Romaniloru. University Library Cluj

Caus'a erá viteji'a Romaniloru, cari desi puçini la numeru, eráu mari in fapte. S'a dusu deci Sinan in tiér'a turcésca, rusinatu, cà-ci Ddieu si poporul romanu n'a lasatu cá elu se faca pasialicu din frumos'a Romania, si cându a fostu intreatu la Constantinopolu, déca vine cá pasia a tieriloru romane; elu a plecatu capulu cu dorere. Romanii au invinsu si nimicitu impreuna cu celi-alalti Turci si pre Sinan, cà-ci elu a fostu esilatu din cauza, cà a fostu batutu de Romani, si in esiliu a moritu de dorere.

Sigismundu si Resvanu dupa acestea lupte s'au intorsu acasa. Dar' in vreme ce Resvanu luptá in potriv'a Turcului, Ieremi'a Movila se facù domnu in Moldov'a si Rezvanu cându a luat drumulu spre tiér'a s'a, a fostu intimpinatu si omoritu la Sucév'a.

Mihaiu dupa departare aliatiloru tremise pre bravulu seu generalu Farcasianulu la Nicopole, ér' elu merse la Vidinu. In amendoue locurile Turcii au fostu invinsi si nimiciti.

Acuma Munteni'a erá curatita de streini si ar' fi resuflatu mai liberu, déca nu ar' fi venitu preste ea nefericirea ce urméza lupteloru. Erá adeca fómete. Mihaiu se duse in Transilvani'a si de-acolo se ingrigi de bucate pentru tíer'a si poporulu, pre care asia de multu î-i iubeá.

Unu gându mare 'lu ocupá acuma pre Mihaiu. O aducere amente 'lu turburá si 'lu facea neliniscitu. Si care erá gândulu lui? Ce 'lu neliniscia pre elu? — In 20 Maiu 1595 elu a trebuitu se se supuna lui Sigismundu din Ardélu, cà-ci acest'a altu-mentrele nu-lu ajutá in lupt'a s'a ce-o aveá cu Turcii. Atuncea s'a supusu, cà-ci tier'a lui atacata se parea cà cere acést'a jertfa dela elu. Inse elu ast'a n'a potutu-o uitá.

In 1596 s'a dusu deci Mihaiu in Ardélu. ca se véda déca Sigismundu mai poftesce supunerea din partea lui. A vediutu inse cà trebile s'au schimbatu cu totulu, decându Mihaiu nu mai erá in strimtóre. Sigismundu dorea se iese din lume, si se se faca calugaru. Ardélulu dícea elu, cà are se-lu dee Austriei.

In 1597 Sigismundu merse la Prag'a, unde se afle pre Rudolfu imperatulu Austriei. Elu î-i inchinà acestui'a Ardélulu, cerendu-i in schimbu dóue ducate, Opol si Ratiboru in Silesii'a, si-o pensiune de 500 de galbeni.

Fire mai sahibaciósa inse decátu alui Sigismundu, raru se gasesce. Elu déca a venitu in Ardélu si-a schimbatu parerea, si a cinstitu coron'a Ardélului la Stefanu Josic'a, romanu de vitia, dar' renegatu. Cându au venitu apoi comisarii imperatesci si au invitatu pre Sigismundu cá se subscrie conditiunile pentru cinstirea Transilvaniei lui Rudolfu — Sigismundu si-a renoitu promisiunea. Dupa-ce s'au dusu inse comisarii, apoi ér' i-a parutu reu, si voiá ér' se faca domnu pre Stefanu Josic'a. In 10 Aprilu totusiu a trebuitu se mérga in Silesi'a, ér' Ardélulu a remasu imperatului Rudolfu.

Mihaiu intre acestea a fostu proclamatu de Serbi Domnú alu tiei lor, ér' Sultanulu 'lu intari in domnia sí pre elu

si pre fiulu seu Petru pre tóta vietí'a. Totu pre atuncea si comisarii din Ardélu a imperatului Rudolfu se pusera in intielegere de prietinia cu Mihaiu, si in 9 Iuniu Mihaiu serbà in baseric'a din Tergovistea unirea lui cu imperatulu Rudolfu.

Ast'feliu de incurcaturi a fostu facutu Sigismundu cu nestatornici'a lui.

In lun'a lui Augustu s'a respânditu vestea, cà vinu Turcii asupra Ardélului. Sigismundu ce-lu nestatornicu ér' si-a schimbatu parerea sí in o buna demanétia sosí din Silesi'a in Turd'a unde se redicà din nou la trépt'a Domniei Ardélului. Elu tremise soli la Mihaiu prin cari i cerea supunere. Mihaiu tocmai avea bataia cu Mehmet, pasi'a Duras-torului si cu Halil, pasi'a Vidinului. De acea traganà cu respunsulu de supunere, ce trebuíà se-lu dee lui Sigismundu. Rudolfu inse se maníà amaru pre Sigismundu, si omori pre Stefanu Josic'a. romanulu renegatu, pre care 'lu avea in mâna, decându cu incercarea aceluia, de-a ajunge domnu alu Ardélului.

Ddieu e dreptu. Stefanu Josic'a a fostu vrednicu de pedéps'a ce a venitu preste elu. Cà-ci nu póte fi vrednicu de alta sórte acel'a ce se lepada de nati'a din acarei sinu a esitu.

Sigismundu ér' se schimbà si in 21 Martie 1599, chiamà pre verulu seu, cardinalulu Andreiu Bátori din Poloni'a cá se vina si se iee domni'a Ardélului. Andreiu Bátori vení Ardelenii î-i jurara credintia sí Sultanulu 'lu luà sub protectiunea s'a. Intre acestia, Andreiu Bátori cerù supunerea dela Mihaiu. Acest'a des se indigna totusi promise pace si pretinie lui Bátori, dar' audiendu cà Bátori s'a unitu cu Ieremia Movila din Moldov'a, si-a disu in gândulu seu: „Ei voru cadea, cà-ci acést'a o voiesce Ddieu, o voiesce poporulu micu, si o voiescu eu.“

Lupt'a del'a Selimbru.

— 28 Octobre 1599. —

Cel'a-ce nu móre, pentru-alu tîerei bine,
N'are dreptu la viétia, este mortu de sine.
Bolintinénu.

Andreiu Bátori erá mare diplomatu. Elu voiá se in-
siele tóta lumea. Catra imperatulul Rudolfu dícea că se in-
voiesce se-i fia vasalu, ér' Turciloru le promiteá ajutoriu in
potriv'a lui Mihaiu. Din contra lui Mihaiu î-i promitea că
vá fi duşmanu Turciloru si prietanu lui Rudolfu.

Mihaiu inse pricepeá tóte, de ace'a facù cunoscuta
acest'a portare alui Andreiu Bátori, lui Bast'a, care erá
generalulu lui Rudolfu. Imperatulul demandá atunci lui Mi-
haidu se cuprinda Transilvani'a si se alunge pre Bátori.

Audiendu Andreiu Bátori de planulu lui Mihaiu tramise
la elu ambasadori cari sè-lu întrebe déca suntu adeverate
scirile, că elu, Mihaiu ar' voií se vina si se cuprinda Ar-
dealulu. Respunsulu lui Mihaiu a fostu scurtu si dupa cum
díce Bolintineanu a statu din urmatórele cuvinte: „Voiu
veni in curundu acolo cu toti copii mei.“ Si cine eráu co-
pii lui Mihaiu? Eráu flórea Romaniei, alesii poporului cari
aveau se implinésca (desi pre scurta, vreme) visulu marelui
loru tata Mihaiu.

Unirea Romaniloru acést'a erá tóta gândirea lui Mihaiu.
Sciá acestu vitézu domnu că numai in unire e potere. Sciá
că numai prin unire póte ajunge nati'a romanésca la cul-
mea de care erá vrednica prin atâtea jertfe Mihaiu sciá
si lucrá.

Dar' unu ajutoriu î-i trebuia lui Mihaiu spre a-si
ajunge scopulu că ci desele batai i-au raritu fórte tare os-
tasii si au adusu seraci'a in tíera. Dela Turci nu poté as-
ceptá nimicù ér' dela Ardeleni nici asia, deci scrise lui
Rudolfu dupa ajutoriu, si-i cerù totu odata si domni'a preste
Ardealu, in casu de invingere.

Rudolfu î-i respunse trimitându-i bani, si promitiendu-i că-lu va recunósce domnu alu Ardealului sub suveranitatea s'a

Atunci inca odata a tresaltatu Romani'a. Flórea tene-rimei se adunà la Ploesci si in 13 Octobree 1599 Mihaiu cerù juramentulu de fidelitate dela ostasii sei. Apoi tramise doi boeri la Andreiu Bátori intre cari unulu a fostu Damianu Visterniculu, si prin acesti'a a cerutu libertate de a trece prin Ardealu in ajutoriulu lui Rudolfu care se bateá cu Ibraim-pasi'a. Andreiu Batori nu se invoí la acést'a dicându, că crestini nu au lipsa de ajutoriulu lui Mihaiu.

La acést'a Mihaiu i-a respunsu prin ace'a că a trecutu muntii in Secuime tocmai pre cându Bátori tieneá adunare in Alb'a-Iuli'a si-si petrecea — dupa cum se esprima Bolintineanu, — cá nu pasia turcescu.

Secuii eráu apasati. Mihaiu le promise libertatíle loru si ei au fostu a lui. In curundu căsciga si animele Sasiloru, că-ci acestor'a numai atâta trebuia se se spuna, că vine in numele lui Rudolfu, si ei aveáu se fie a lui. Mihaiu cuprinse deci Brasiovulu si inaintá spre Sibiu.

Atunci Bátori se tredí din somnu si tramise soli la Mihaiu se céra pace. Mihaiu inse' si continuà drumulu — declarà pre Bátori de calcatoriu de juramentu, că-ci a inchinatu tíer'a la Turci, si pretindea se se întórca la popi'a lui, dupa-ce va chemá indereptu pre Sigismundu celu nestatornicu.

Acuma a sositu vremea se spele Mihaiu rusinea, ce a fostu silitu a-o portá, cându tíer'a erá in vremi grele supunenduse lui Sigismundu. Elu voiá a rupe cu mân'a lui scrisórea de supunere. Cardinalulu Andreiu mai cercà odata pacea dar' inzadaru, că-ci Mihaiu î-i cereá prea multu, sí elu atâta nu poteá dá.

In fine sosi díu'a de 27 Octobree 1599 Mihaiu si Bátori eráu fačia in fačia pre campulu dintre Sibiu si Selimbru. Tóta díu'a acést'a a siedintu solulu lui Bátori, Malaspín'a la Mihaiu. Dar' Mihaiu nu voiá pacea că-ci nu pre

pace a venit elu' in Ardélu cu 30,000 de ómeni si cu 18 tunuri.

In díu'a de 27 Octobre, n'a voitu inse Mihaiu se in-cépa batai'a cà-ci „erá díu'a st. Luc'a si acest'a se tienea fórte de Romani.“ (díce Sincai in Cronica la pag 272.) Cardinalulu Bátori avea 9000 de ostasi si artilaria buna.

Pre la 10 óre in deminéti'a de 28 Octobre 1599 se incepù batai'a si tienù pâna la 3 óre dupa amédi, fara a se scí, carè are se fia invingatoriulu. Ardelenii eráu cu multu mai puçini, dar', Ardeleanulu e bravu. Ordinea in care si-a asediatu Andreiu Bátori armat'a, dupa cum o descrie Sincai, e urmatórea: — „In frunte eráu 1000 de calareti ai caroru povatiutoriú erá Moise Sékeli. Aripele acestor'a eráu de 1600 de pedestri cu pusci; in arip'a drépta erá povatiutoriulu Franciscu Turcu cu celi-alalti capitani, in cea stênga, Stefanu Lazaru si Grigoriu Aradi, capitanulu pedestrasiloru din Brasiovu “

Armat'a lui Mihaiu numerá 30,000 de ómeni si 18 tunuri. Arip'a stenga, care stá in façia cu arip'a drépta a duşmaniloru, erá din Romani voluntari, din haiduci si arnauti sub povati'a lui Bab'a-Novacu. Arip'a drépta alui Mihaiu o faceáu Serbii, mediuloculu Ungurii comandati de Georgie Moc'a, si rezerv'a constá din boeri romani si din 1000 de Secui.

Lupt'a s'a inceputu pre la 10 óre prin foculu artilariei datu din partea Romaniloru. Sav'a Sioimescu in epopei'a s'a „Daciad'a“ ast'felu descrie inceputulu acestei lupte:

Erá la 10 óre. Unu sóre caldu si dulce
Lucesce preste óstea cea mandra si frumósa
Din amendóue laturi. De-odata 'n semnu de lupta,
Resuna lungi trompete si strigate resboinici;
S'aude pâ'n' la ceriuri a tunului trasnire,
Sinistr'a siuierare a bombeloru ce sbóra
S'i ducu foculu si mórtea in ambele armate.
Se 'ncrucisiéza ferulu si tiacanitulú grósnicu
Alu spadei sangerande si gemetele surde
A celoru ce-si dáu viétia, si fumulu desu si negrú
Ce 'ntuneca atmosfer'a patrunde cu teróre

In animele slabe. Acestu vastu campu de lupta
Parea insasi infernulu, in plin'a lui turbare.

Moise Sekeli se repedi cu calarasii si pedestrii sei cá fulgerulu spre mediloculu armatei lui Mihaiu, unde comandá Georgie Moc'a. Ataculu a fostu sustienutu cu putere si Ungurii lui Sekeli au suferitu multu. Atuncea Bab'a-Novacu se repede asupra aripei stange a Ardeleniloru, dar' a fostu silitu se se retraga. Moc'a i-a tramisu o ceta de Unguri in ajutoriu apoi a pornitu cu tota puterea in potriv'a lui Sekeli. Acum Sekeli s'a retrasu si Ardelenii erau in mare primejdie. Dar' atunci Andreiu Barok si Petru Huszar alerga in ajutoriulu ostei ardeleni. Cete intregi de nobili unguri se aruncara in mediloculu luptei care incepea a lua o alta fata. Mihaiu observa si incepu a tremura de mania. Elu striga odata: la lupta! — se puse in fruntea cavaleriei si cá trasnetulu cadu in mediloculu dusmaniloru. Inse dusmanii erau bravi si se luptau cu focu si anima. Pre langa tota viteji'a lui Mihaiu Ardelenii i-a cutropitu mai cu totul, si deca reserva loru ar' fi sositu atunci, Mihaiu de securu ar' fi fostu invinsu, ca-ci o parte a armatei lui a si inceputu se fuga.

Mihaiu vede cum armata s'a prinde fug'a, da drumu fugariului seu, si aprinsu de mania si desperare amara striga ostei s'ale: „Unde fugiti?... nu e intr'acolo dusmanulu. Au voi sunteti eroii cu cari am invinsu eu pre Turci? Au voi sunteti fal'a Romaniei? Nu, voi nu sunteti acei'a ca-ci acei'a n'au fugitu nici odata. Seau deca sunteti bravii mei pentru ce fugiti?! Au vitezuului e frica de morte? Anemele vostre au slabitu dora asia de tare incatu eu se nu ve mai c moscu?... Opriti-ve! Iturnati-ve la lupta si muriti pentru drepturile vostre, seau de nu, singuru me voi intorce, si singuru voi lupta spre rusinea vostra inaintea lumii crestine.“

Aceste dicandu-le Mihaiu lovi pre mai multi capitani de ai sei, ma pre unii i-i chiar' omori cu man'a s'a. Elu mai voia se cada morti sub braciulu seu celu puternicu

capitanii sei decâtu se fia o pata pre numele tierii si poporului seu.

Audîndu Romanii cuventele lui Mihaiu revinu éراسi la vechia loru fala si vitejia. Pepturile loru se umfla. Ei redica armele si le pare reu că au fugitu. Mihaiu î-i conduce si ei alérga éراسi cu doru de mórte in inimile loru. Acum Ardelenii ori cătu de bravi, nu s'au mai potutu impotrivi că-ci teribila si crunta erá asta data lovirea din partea lui Mihaiu. Afara de acea Andreiu Bátori a avutu nesocotinti'a de a tramite in potriv'a unei trupe de Poloni de a lui Mihaiu éراسi o trupa de Poloni ce-i avea elu. Polonii inse nu s'au batutu ei între ei, ci Polonii lui Andreiu Bátori sau impreunatu cu alui Mihaiu in potriv'a Ardeleniloru.

Andreiu Bátori priveá la lupta cu durere si vedeá cum flórea Ardealului cadea sub armele romaniloru lui Mihaiu. Elu observá că Ardelenii nu voru poté se se mai impotrivésca multa vreme.

Erá pre la 3 óre dupa amédi cându Cardinalulu Andreiu trebui, se-'si parasésca armat'a si se gandésca la scapare vietiei sale. Impreuna cu mai multi nobili luá calea ce duce la Odorheiu, de unde avea de gându, se tréca in Poloni'a. In munti inse fù prinsu de Secui si omoritu. Intre eei ce l'au aperatu cu armele au fostu mai multi nobili intre cari si Mico care l'a aperatu pâna la mórte si numai preste trupulu lui au potutu ajunge Secuii la Bátori.

Secuii uriáu pre nobili sí au fostu promisú lui Mihaiu inca inainte de bataia că de nobili 'lu voru scapá ei. Dar' de buna séma de acea nu si-a adusu amente Mihaiu — că Secuii voru ucide chiar' pre Domnulu loru pre Andreiu Bátori. Sandomosciulu a fostu locul uciderei lui (díce Sincai dupa istoriculu Anonimu). Cândú au adusu ucidiatorií trupul lui Bátori la Mihaiu, acest'a a lacrimatu si suspinându a dîsu: „Seráculu Pop'a!“ ér' pre ucidiatoriu la condamnatu la mórte. Aici inca s'a aretatu inim'a cea mare si caracterulu eroicu alui Mihaiu.

Demetriu Bolintinianu descrie acésta scena de totu totu frumosu in urmatóarele viersuri:

— — — — —
Dar' atunci se-aduce capulu lui Andreiu
Ce fugindu din lupta fù ucisu d-ai sei, —
Ucigasiulu pare; crim'a 'lu mândresce;
Laud'a multimei inca ó maresce.
Capulu se espune. Domnulu ganditoru,
Cu aceste vorbe, varsa alu seu doru:
„Crim'a cându se face, chiar' spre-al' nostru bine,
Ea remane crima, merita asprime.
Cel'a ce o iérta este vinovatu
Pre câtu celu ce-o face este degradatu.
Cel'a ce in umbra pre vrașmasiu omóra
Domnedieu si omulu insultandu, cobóra.
Piara ucigasiulu! voi inmormentati
Pre acestu omu mare si onóre-i dati.“
Ucigasiulu piere. Si cu pompa mare
Bátori primesce sant'a 'nmormentare.

(Va urma.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

GEORGIU SIMU.

Pe ravasiu.

(Urmare.)

'Mi vei díce, cá ai multe de facutu, si cá n'ai potere.
Acést'a se póte; inse ai vointia si stáruintia si vei vedeá
minuni. Ap'a care pica necurmatu strapunge pétr'a. Cu mun-
c'a si cu rabdarea, unu siórece rupe unu camilu (funie
grósa), si cu unu toporu táindu neincetatu, dai josu sta-
jariulu.

Mi se pare cá audiu pre unii dintre voi dicându-mi:
Nu trebue óre se ne`mai odihnimu câtu de puçinu? Ve voi
respunde amicii mei: — Intrebuintiati-ve bine tempulu, déca
voiti se ve odihniti, si nu pierdeti o óra; fiindu-cá nu sunteti
siguri de unu minutu. Repausulu este unu timpu pre care
'lu poteti intrebuintiá la ceva folositoriu. Numai omulu de-

sceptu pôte se dobândesca o asemenea odihna, pre care celu lenesiu nu pôte se o aiba nici-odata. O viétia liniscita si o viétia trândava suntu dóue lucruri fórte deosebite.

Credeti óre cá lenevirea ve va aduce mai multa petrecere decâtu munc'a? Ve insielati; cá-ci lenevirea aduce grigi, si odihn'a netrebuintiósá aduce urítulu si cáinti'a.

Multi ómeni ar' voi se traiésca numai cu mintea loru, fàra se lucreze, ei inse scapata, pentru-cà le lipsescu banii. Munc'a, din contra, aduce dupa sine multumirea, imbelsiugarea si cinstea.

Placerea alérgea dupa acei'a cari fugu de dèns'a. — Torcatórea neobosita are totu-de-a-una camasia. De cându am oi si boi toti 'mi dáu buna dîu'a.

Inse afara de industrie, trebuie se aiba cinev'a si statornicie, hotarire si-ingrigire. Trebuie se-si védia de afacerile s'ale cu ochii sei si se nu se cam lase pe altii. — Nu s'a vediutu nici-odata mergèndu bine unei familii care schimba adeseori cas'a, cá altor'a cari sunt mai statornici. Trei mutàri pricinuescu totu atâtea daune cá unu focu, si este mai bine se pui copaciulu pe focu de câtu se-lu schimbi desu din locu. Pastréza-ti pravali'a (bolt'a) si pravali'a inca te va pastrá pe tine.

Déca voiesci cá trebile se tí se faca, dute tu dupa densele. — Daca voiesci se remàna nefacute, tramite pe altulu dupa densele. — Plugariulu care voiesce cá se-i mérga bine, trebuie se are singuru. Ochiulu stapènului face mai multu cá cele dóue mâni ale s'ale.

Lips'a de ingrigire aduce mai multa paguba decâtu lips'a de sciintia. Cine nu-si priveghiéza lucratorii, 'si-lasa pung'a s'a pe mân'a loru.

Prea multa incredere in altii face pe multi ómeni cá se se ruineze; cá-ci in afacerile din lumea acést'a omulu se mantuesce nu prin credintia, ci prin lips'a de credintia. Ingrigirile ce are omulu de sine sunt totu-de-a-un'a folositóre; cá-ci sciinti'a este partea omului studiosu, avutiile a omului harnicu, poterea a bravurei, si ceriulu e par-

tea virtutii. Déca voiesci se aibi unu servitoriu credintiosu si pe care se'lu iubesci, se'ti fi tu singuru tîe servitoriu.

Recomêdamu bagarea de séma si ingrigirea chiaru pentru lucrurile cele mai mici, — cà-ci se intempla adesea, cà cea mai mica neingrigire se pricinuiésca celu mai mare reu. — Din lips'a unui cuiu, se pierde potcòv'a calului; din lipsa potcòvei, se pierde calulu, si cându lipsesce calulu, se perde si calaretiulu, fiindu-cà potrivniculu seu 'lu ajunge si-lu omóra, si tóte acestea din cauza cà n'a bagatu de séma cà lipsesce unu cuiu dela potcòv'a calului.

Este de ajunsu câtu am dîsu, amicii mei, despre munc'a si despre ingrigirea ce trebuese se aiba fie-care de trebile s'ale inse pre lînga acestea trebuie se mai adaugemu si cumpatatea, déca voîmu cá munc'a nóstra se fie spornica.

Unu omu care nu scie se pastreze dupace câsciga, va muri fàra nici unu banu, dupa-ce a muncitu tóta viéti'a. cu câtu bucatari'a este mai bogata, cu atâtu viéti'a este mai seraca. Multe averi se risipescu curêndu dupace se facu, de candu femeile lasa furc'a si aculu, cá se stea la ceaiu si de candu ómenii au lasatu securea si ciocanulu pentru punciu. — Daca voiesci se fí bogatu, nu invetiá numai cum se câstiga, ci invétia si cum se pastréza.

Lasatî-ve dara de petrekerile scumpe si nu ve ve-ti mai plange atâtu de multu de vitregi'a timpului, de greutatea dârilor si de cheltuiielele cele mari ce le faceti pentru casele vóstre; cà-ci vinulu, femeile, joculu si réu'a credintia micioréza stàrea si inmultiesce trebuintiele. Intretînera unui vitiu costa mai multu decàtu crescerea a doi copii.

Ve inchipuiti póte cà puçinu ceaiu, câte-va cesci de punciu, ceva zaharicale pentru masa, vestminte mai deosebite, petrekeri mici, nu potu avé urmari mari; inse aduceti-ve aminte cu pucinelulu repetatu mai adese-ori face multulu.

Paziti-ve de cheltuiielele cele mici. Unu fiiricelu de apa este indestulu cá se cufunde o corabia. Delicatetiele gustului conduc la cersitorie. Nêbunii dau mese si intieptii mânânca.

(Va urma.)

Proprietariu, Redactoru si Editoru: Nicolae Fekete Negrutiu in Gehrl'a.

Gehrl'a. Imprimari'a „AUROR'A“ p. A. Todoranu 1885.